

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **Mgr. M. H.**
bytem XXX
zastoupeného advokátem JUDr. Tomášem Dobřichovským, Ph.D.
se sídlem Opletalova 1015/55, Praha 1

proti

žalovanému: **Úřad průmyslového vlastnictví**
se sídlem Antonína Čermáka 2a, Praha 6

v řízení o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 15.4.2019 č.j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl změněn výrok prvostupňového rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví (dále též jen „Úřad“) ze dne 28.5.2018 č.j. X o zamítnutí námitek žalobce proti zápisu slovního grafického označení ve znění „Wisephora“, jehož přihlašovatelem je společnost TopMonks s.r.o., do rejstříku ochranných známek. Napadeným rozhodnutím předseda Úřadu průmyslového vlastnictví změnil výrok prvostupňového rozhodnutí takto: I. Námitky uplatněné ve smyslu § 7 odst. 1 písm. g) zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění účinném od 1.1.2019, proti

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

zápisu obrazové ochranné známky v provedení „wisephora“ zn. sp. O-532791 do rejstříku ochranných známek se zamítají. II. Řízení o námitkách podaných podle § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách, ve znění účinném do 31.12.2018, proti zápisu obrazové ochranné známky v provedení „wisephora“ zn. sp. O-532791 do rejstříku ochranných známek se zastavuje. III. Přihláška obrazové ochranné známky zn. sp. O-532791 v provedení „wisephora“ do rejstříku ochranných známek se postupuje k zápisu do rejstříku ochranných známek.

2. Z obsahu správního spisu vyplývá, že společnost TopMonks s.r.o., podala dne 26.7.2016 přihlášku ochranné známky v provedení **wisephora**, která byla správním orgánem I. stupně vyhodnocena jako slovní grafická ochranná známka, pro následující seznam výrobků a služeb zařazených do tříd podle mezinárodního třídění výrobků a služeb:

(35) pomoc při řízení obchodní činnosti, náborů zaměstnanců, obchodní činnost (poradenství v oblasti personální), obchodní průzkum v personální oblasti, zprostředkování práce, průzkum trhu z hlediska zaměstnanosti, volných pracovních míst, vzdělání, konzultační činnost zaměřená na změny formy zaměstnávání s důrazem na distribuované a svobodné společnosti, poradenství v oblasti změny formy zaměstnávání;

(41) organizování a vedení konferencí, pořádání a řízení pracovních setkání (školení), poradenství v oblasti volby povolání, vzdělávání.

Přihláška byla zveřejněna ve věstníku Úřadu dne 25.1.2017.

3. Proti zápisu přihlašovaného označení do rejstříku ochranných známek podal žalobce dne 17.2.2017 námitky podle § 7 odst. 1 písm. i) a k) zákona o ochranných známkách ve znění účinném do 31.12.2018, v nichž uvedl, že se společností TopMonks s.r.o., působil v rámci neformálního uskupení, které pořádalo a připravovalo konferenci týkající se budoucnosti práce, firemních kultur, technologií apod. Žalobce pro danou konferenci vymyslel název „wisephora“, pod kterým se konference v letech 2016 a 2017 uskutečnila. Již v průběhu roku 2016 však došlo k útlumu a následnému rozvázání spolupráce mezi žalobcem a společností TopMonks s.r.o., mj. i proto, že žalobce k užití slova „wisephora“ pro předmětnou konferenci neudělil souhlas. Námitky proti zápisu přihlašovaného označení žalobce odůvodnil tím, že považuje slovo „wisephora“ za své autorské dílo; jakýmkoli případným užitím grafického znázornění tohoto slova mohou být jeho autorská práva k tomuto dílu dotčena. Dále žalobce namítl nedobrou víru společnosti TopMonks s.r.o., při podání přihlášky ochranné známky, neboť jmenované společnosti bylo známo, že slovo „wisephora“ vymyslel žalobce, byla jí tedy známa žalobcova autorská práva k tomuto slovu a musela si být vědoma toho, že v důsledku zápisu ochranné známky by žalobci coby autorovi slova bylo znemožněno toto slovo dále použít minimálně v rozsahu výrobků a služeb, pro které byla přihláška podána. Žalobce přitom e-mailem ze dne 29.12.2015 výslovně sdělil jednateři společnosti TopMonks s.r.o., že si nepřeje, aby bylo slovo „wisephora“ bez jeho souhlasu užíváno. Ve zmíněném e-mailu uvedl následující: „*Taky mam nazev konference. Wisephora – bez meho souhlasu to nepouzivej! Mohu ti pak rici, co to znamena presne. Jen, ze je to kombinace slov wise (anglicky) a metaphora (latinsky/recky – nemyslim ted anglickou variantu – metaphor“). Lze to vyuzit mnoha zpusoby. Super je, ze to slovo Google skoro nezna (me vyplivnul dva vysledky). Na Twitteru jsem si to uz regnul.*“
4. Prvostupňovým rozhodnutím byly žalobcovy námitky zamítnuty. Zamítnutí námitek podaných podle § 7 odst. 1 písm. i) zákona o ochranných známkách ve znění účinném do 31.12.2018 odůvodnil správní orgán I. stupně tím, že neexistuje dostatečná důkazní ani

faktická opora pro závěr, že slovo „wisephora“ je autorským dílem ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále jen „autorský zákon“). Autorskoprávní ochrany nepožívají pouhé myšlenky nebo nápady (§ 2 odst. 6 autorského zákona). Úřad dovodil, že nápad pojmenovat konferenci pořádanou společností TopMonks s.r.o., názvem „wisephora“ nebyl žalobcem více rozpracován nebo zpracován nad rámec prostého pojmenování dané akce. Nelze seznat, že by se jednalo o dílo umělecké, vědecké, literární nebo jiné (např. dílo slovesné nebo grafické apod.). Námitky podle § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách shledal správní orgán I. stupně rovněž neopodstatněnými. Konstatoval, že pro účely posouzení dobré (zlé) víry v známkovém právu je podstatná vědomost přihlašovatele o existenci práva k přihlašovanému označení ještě před podáním přihlášky. Pokud správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že název „wisephora“ nepožívá autorskoprávní ochrany, není splněna kumulativní podmínka „dotčení na právech namítajícího“, neboť tu nejsou práva namítajícího, která by přihláškou mohla být dotčena a o kterých přihlašovatel věděl, případně o nich vědět měl a mohl.

5. V odůvodnění napadeného rozhodnutí předseda Úřadu průmyslového vlastnictví (dále jen „orgán rozhodující o rozkladu“) předně uvedl, že ustanovení § 7 odst. 1 písm. i) zákona o ochranných známkách ve znění účinném do 31.12.2018 obsahově odpovídá § 7 odst. 1 písm. g) zákona o ochranných známkách ve znění účinném od 1.1.2019. Dále poukázal na zásadu koncentrace námítkového řízení zakotvenou v § 25 odst. 1 a 2 zákona o ochranných známkách, podle níž namítající nese břemeno tvrzení i břemeno důkazní, přičemž k odůvodnění a doložení důkazů k námitkám je namítajícímu stanovena lhůta 3 měsíců ode dne podání přihlášky. Z tohoto důvodu nebylo možné přihlédnout k žalobcem dodatečně předloženému sdělení Ústavu pro jazyk český Akademie věd České republiky ze dne 11.7.2018, podle kterého je slovo „wisephora“ jedinečný a originální novotvar, ani k zachycenému obsahu textových zpráv (tzv. screenshotu) mezi žalobcem a jednatelem společnosti TopMonks s.r.o., ze kterého vyplývá, že žalobce dne 8.2.2016 vyzval jednatele společnosti TopMonks s.r.o., aby název konference změnil.
6. Orgán rozhodující o rozkladu dále zrekapituloval okolnosti vzniku slova „wisephora“ zjištěné v průběhu řízení před správním orgánem I. stupně. Z tvrzení žalobce i ze samotného znění slova „wisephora“ vzal za prokázané, že tento novotvar vznikl spojením anglického slova „wise“ a latinského/řeckého slova „phora“ a lze jej označit za neologismus, tj. slovní novotvar, nově utvořený jazykový prostředek. Toto slovo bylo vyjádřeno v objektivně vnímatelné podobě prostřednictvím běžně užívaného písma (latinkou). Orgán rozhodující o rozkladu proto korigoval názor správního orgánu I. stupně, že slovo „wisephora“ je pouhým nápadem či myšlenkou ve smyslu § 2 odst. 6 autorského zákona, neboť to, že výsledek myšlenky byl vyjádřen slovem i písmem, vylučuje závěr, že by se jednalo o pouhou myšlenku. Za nesporné pak orgán rozhodující o rozkladu označil to, že novotvar „wisephora“ vymyslel žalobce. Navzdory těmto zjištěním však setrval na právním názoru správního orgánu I. stupně, že novotvar „wisephora“ nevykazuje žádný osobitý ani tvůrčí charakter překračující rámec vytvoření složeniny slov. Nejde tedy o jedinečný výsledek inovativní činnosti autora (žalobce), a to ani ve smyslu statické jedinečnosti. Slovní označení „wisephora“ proto nenaplňuje znaky autorského díla podle § 2 odst. 1 autorského zákona. V opačném případě by autorským právem byly chráněny jakékoliv novotvary. Tento závěr dle orgánu rozhodujícího o rozkladu nevyvrací premisu, že i samostatně stojící slovo mající charakter novotvaru může být v obecné rovině autorským dílem, avšak toliko za splnění předpokladů podle § 2 odst. 1 autorského

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

zákona. Jako příklady takového díla uvedl předseda žalovaného jména literárních postav (Rumcajs) anebo názvy děl (Krakatit). Takové slovo musí být jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora, přičemž jedinečnost může být chápána jako projev autorovy osobitosti, která jde nad rámec vlastního duševního výtvoru, což žalobce nesplnil, neboť spojení dvou slov, byť pocházejících z různých jazyků, nenese ani minimální znaky tvůrčí aktivity či jedinečnosti zrcadlící osobité znaky autora. Jedinečnost lze dále chápat v tom smyslu, že výtvor je neopakovatelný, tj. že je vyloučena existence dvou totožných děl, přičemž ani tímto směrem nelze slovo „wisephora“ shledat jedinečným, neboť neplatí, že nikdo jiný než žalobce nemůže dospět skládáním slov ke stejnému výsledku. Z výše nastíněných důvodů orgán rozhodující o rozkladu uzavřel, že nebylo prokázáno, že by slovo „wisephora“ bylo autorským dílem a požívalo tak autorskoprávní ochrany. V dané věci je irrelevantní, zda žalobce udělil společnosti TopMonks s.r.o., souhlas s užíváním slova „wisephora“, anebo zda s jeho užíváním výslovně nesouhlasil.

7. Řízení o námitkách podaných podle § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách ve znění účinném do 31.12.2018 orgán rozhodující o rozkladu zastavil, neboť podle čl. II. odst. 4 přechodných ustanovení zákona č. 286/2018 Sb., se k těmto námitkám nepřihlédne a řízení o nich se po účinnosti této novely zákona o ochranných známkách (1.1.2019) zastaví. K tomu podotkl, že nedostatek dobré víry na straně přihlašovatele lze i po účinnosti předmětné novely zákona o ochranných známkách učinit důvodem návrhu na prohlášení ochranné známky za neplatnou, a pokud bude takový návrh shledán důvodným, má zrušení ochranné známky účinky *ex tunc*.
8. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce namítl, že v důsledku nesprávného skutkového i právního hodnocení věci je napadené rozhodnutí nezákonné. Žalovaný předně nesprávně interpretoval a aplikoval § 2 odst. 1 autorského zákona na výraz „wisephora“. Pouhá skutečnost, že se žalobce domáhá ochrany jednoslovného pojmu, nemůže bez dalšího znamenat, že se nejedná o jedinečný výsledek jeho tvůrčí činnosti. Žalobce označil za překvapivé, že ačkoli žalovaný připustil možnost ochrany jednoslovných autorských děl a například slovo Krakatit, které je odvozeninou jména sopky Krakatoa, považuje za jedinečné autorské dílo, novotvar „wisephora“ dle názoru žalovaného požadavku jedinečnosti nedostojí. S ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu považuje žalobce posouzení kritéria jedinečnosti ze strany správních orgánů obou stupňů za nepřipustně restriktivní.
9. Žalobce následně v žalobě přestřel původ a význam jím vymyšleného slova „wisephora“. To podle něj vzniklo lingvistickým fenoménem, tzv. blendingem (mísením). V rámci této metody skládání slov dochází k „oříznutí“ slov a začátek prvního a konec druhého slova se spojí v jedno. Samotné slovo „wisephora“ je tvořeno neobvyklou kombinací jazyků, konkrétně slovy z angličtiny a latiny (resp. starořečtiny), která je navíc mrtvým jazykem, a proto latinská slova na veřejnost leckdy působí jako cosi nového a neznámého. Nejenže je samotné slovo tvořeno dvěma cizími jazyky, ale konec slova „wisephora“ zní stejně jako české slovo „metafora“ dle pravidel českého fonetického systému, jde proto o neobvyklou kombinaci celkem tří jazyků (čeština, angličtina a latina). Předmětný neologismus žalobce vytvořil nikoliv mechanicky a náhodně, nýbrž s cílem vytvořit zatím neexistující jedinečné slovo a dát mu konkrétní význam. V této souvislosti odkázal na stručné vysvětlení významu slov, které uvedl v interní komunikaci s členy realizačního týmu konference: „*Je to kombinace slov wise (https://en.wiktionary.org/wiki/wise) a metaphor (https://en.wiktionary.org/wiki/metaphora) → wise + phora. Wise (showing the benefit*

of experience) a phor(a) (to carry, to bear). Takže Wisephora je místo, kam se přináší nějak nabyté zkušenosti či spíše myšlenky, nebo třeba i nějaké vize, někoho pro ty ostatní.“ Z toho dle mínění žalobce vyplývá i to, že slovo „wisephora“ má posunutý význam, neboť ani jeden z použitých výrazů nenese význam „místo“, navíc autor slova pracuje s obrazotvorností a představivostí adresáta slova. Tento tvůrčí proces odráží široké znalosti autora, jedinečný způsob přemýšlení, vlastní jazykový cit a schopnost kreativně pracovat se slovy. Slovo „wisephora“ nemůže vzniknout mechanicky užitím běžných výrazových prostředků či zcela náhodně, neboť se jedná o cíleně vytvořené slovo. Žalobce proto trvá na tom, že jím vytvořené slovo „wisephora“ je autorským dílem ve smyslu § 2 odst. 1 autorského zákona.

10. Pokud je výraz „wisephora“ autorským dílem, pak byly naplněny i námitkové důvody zakotvené v § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách, neboť žalobce byl na svých autorských právech dotčen a zlá víra přihlašovatele spočívala zejména v tom, že společnost TopMonks s.r.o., věděla, že žalobci náleží autorská práva ke slovu „wisephora“, které je neoddělitelnou součástí přihlašované ochranné známky, avšak přesto výraz „wisephora“ užívá, a to navzdory výslovnému nesouhlasu žalobce, což vede k podstatnému omezení v možnostech ochrany jeho autorských práv.
11. Žalobce rovněž namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť ve stěžejním bodu věnujícím se odůvodnění, proč není výraz „wisephora“ jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti (a tedy autorským dílem), žalovaný dostatečně nezdůvodňuje, proč nenese slovo „wisephora“ ani minimální znaky tvůrčí aktivity.
12. Argumentaci žalovaného o neprovedení některých důkazů s ohledem na koncentraci námitkového řízení označil žalobce za nepodstatnou s tím, že meritem celého sporu je otázka, zda je slovo „wisephora“ autorským dílem podle autorského zákona a zda lze na základě toho vyhovět jeho námitkám proti přihlášce ochranné známky. Spor o výklad § 2 odst. 1 autorského zákona nemůže být ovlivněn žádným důkazem.
13. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že posouzení znaků autorského díla je právní otázkou, kterou se v napadeném rozhodnutí dostatečně zabýval jak v obecné rovině, tak při její aplikaci na výraz „wisephora“, a to na str. 12 – 16 napadeného rozhodnutí. Žalovaný má za to, že vypořádal všechny důkazy a argumenty předložené žalobcem v průběhu správního řízení, a to i po aplikaci koncentrační zásady. Závěr, že slovo „wisephora“ není autorským dílem, žalovaný učinil na základě výkladu příslušného zákonného ustanovení a po jeho aplikaci na konkrétní výraz „wisephora“. S obecným závěrem, že i jednoslovný výraz může být chráněn autorským právem, žalovaný nepolemizuje, nicméně nyní posuzovaný výraz nenaplnuje podmínku jedinečnosti, která by byla nezaměnitelnou tvůrčí činností autora. Byť je daný výraz novotvarem skládajícím se ze slov v různých jazycích, nepředstavuje natolik osobitou kombinaci slov, která by přesahovala rámec pouhé složeniny slov. Žalovaný tedy setrval na názoru, že slovo „wisephora“ není neopakovatelným duševním výtvozem. V obecné rovině vyjádřil souhlas s tezí žalobce, že při posouzení, zda ten který výtvar je či není autorským dílem, nehraje roli rozsah díla, nicméně pokud výtvar nevykazuje tvůrčí charakter, nelze o novotvaru jako o autorském dílu vůbec uvažovat.
14. Co se týče toho, zda byly naplněny předpoklady zlé víry přihlašovatele při podání přihlášky ochranné známky, žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí s tím, že k této námitce nepřihlédl a řízení v příslušné části zastavil v souladu s přechodným ustanovením čl. II. odst. 4 zákona č. 286/2018 Sb.

15. V replice žalobce doplnil, že žalovaný nesprávně chápe a vykládá informaci o tom, že výraz „wisephora“ byl vymyšlen jako pojmenování konference. Pokud by nápad pojmenovat konferenci spočíval pouze v použití existujících výrazů či uskupení výrazů, autorským dílem by takový název konference nebyl. Nicméně žalobce vymyslel výraz „wisephora“ s konkrétním cílem vytvořit pro konferenci původní pojmenování. Metoda blendingu není sama o sobě zárukou jedinečného tvůrčího výsledku, tím je až vklad autorovy jedinečné osobnosti. Žalobce v této souvislosti poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu Spojených států amerických ve věci *Feist Publications, Inc., proti Rural Telephone Service Co.*, v němž soud dospěl k závěru, že slovní kompilát je autorskoprávně chráněn teprve tehdy, je-li splněna podmínka kreativity. Na kreativitu autora má dle tohoto rozhodnutí vliv původ díla a úroveň kreativity, která je výrazem autorovy neracionální mysli.
16. Při ústním jednání před soudem konaném dne 23.9.2021 právní zástupce žalobce odkázal na podanou žalobu a zopakoval hlavní teze žalobní argumentace. Dále uvedl, že posouzení povahy díla jako díla autorského je právní otázkou, kterou však žalovaný posoudil nedostatečně, neboť se v napadeném rozhodnutí nezabýval všemi podmínkami vzniku autorského díla, například originalitou díla. Důležitým kritériem při posouzení originality díla je otisk osobnosti autora a mnohost výběru. Český koncept originality autorského díla musí být navíc vykládán eurokonformně a tento eurokonformní výklad nebyl žalovaným použit. K dotazu soudu, v čem žalobce v daném případě spatřuje jedinečnost své tvůrčí činnosti, právní zástupce žalobce opět poukázal na argumentaci obsaženou v žalobě, přičemž zdůraznil, že otisk autora vyplývající z jeho osobních vlastností lze spatřovat v originálním spojení slov pocházejících ze dvou různých jazyků s využitím metody blendingu. Žalovaný při jednání před soudem setrval na svém požadavku na zamítnutí žaloby. Uvedl, že při rozhodování v dané věci vycházel z teorie autorskoprávní originality a z toho, že autorským dílem může být pouze jedinečný výsledek duševní tvůrčí činnosti. V dané věci však nebyla naplněna podmínka jedinečnosti díla ve smyslu jeho statistické neopakovatelnosti. Slovní novotvar wisephora vzniklý metodou blendingu neodráží nezaměnitelnost duševní činnosti tvůrce vycházející z jeho osobních vlastností. Žalovaný připustil, že výklad originality podle evropské judikatury je poněkud volnější, nicméně tento výklad míří ke směrnícím týkajícím se konkrétních druhů autorských děl, jako je např. fotografie. Rozsudek amerického soudu zmiňovaný žalobcem v replice na danou věc nedopadá s ohledem na zcela odlišnou koncepci autorského práva v USA.
17. Soud pro úplnost uvádí, že společnost TopMonks s.r.o., soudu ve stanovené lhůtě neoznámila, že hodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení ve smyslu § 34 s.ř.s.
18. Při rozhodování ve věci samé soud vycházel zejména z této právní úpravy:
19. Podle § 7 odst. 1 písm. i) zákona o ochranných známkách ve znění účinném do 31.12.2018 se přihlašované označení nezapíše do rejstříku na základě námitek proti zápisu ochranné známky do rejstříku podaných u Úřadu osobou, které náleží práva k autorskému dílu, pokud autorské dílo může být užíváním přihlašovaného označení dotčeno
20. Podle § 7 odst. 1 písm. g) zákona o ochranných známkách ve znění účinném od 1.1.2019 se přihlašované označení nezapíše do rejstříku na základě námitek proti zápisu ochranné známky do rejstříku podaných u Úřadu osobou, které náleží práva k autorskému dílu, pokud autorské dílo může být užíváním přihlašovaného označení dotčeno.

21. Podle § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách ve znění účinném do 31.12.2018 se přihlašované označení nezapiše do rejstříku na základě námitek proti zápisu ochranné známky do rejstříku podaných u Úřadu tím, kdo je dotčen ve svých právech přihláškou, která nebyla podána v dobré víře.
22. Podle čl. II. odst. 4 přechodných ustanovení zákona č. 286/2018 Sb., pokud bylo řízení o přihlášce ochranné známky zahájeno podle zákona č. 441/2003 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a důvodem pro zamítnutí přihlášky by byly námitky uvedené v § 7 odst. 1 písm. k) zákona č. 441/2003 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, Úřad k těmto námitkám nepřihlédne a řízení o nich zastaví.
23. Podle § 2 odst. 1 autorského zákona je předmětem práva autorského dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen „dílo“). Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální, jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, dílo architektonické včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické.
24. Poté, co soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
25. Soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí. K této závažné vadě je soud ostatně povinen přihlížet z úřední povinnosti, tedy bez ohledu na to, zda ji žalobce namítl. Žalobce spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí v tom, že žalovaný náležitě nezdůvodnil svůj závěr, že výraz „wisephora“ nenese ani minimální znaky tvůrčí aktivity, resp. znaky jedinečnosti ve smyslu autorského práva.
26. O nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů lze hovořit v situaci, kdy se správní orgán v rozhodnutí řádně nevypořádá se všemi základními námitkami účastníků řízení, případně své rozhodnutí neodůvodní vůbec nebo nedostatečně vzhledem k požadavkům zákona. Žalovaný se nicméně v napadeném rozhodnutí velmi zevrubně zabýval klíčovou otázkou, zda je slovo „wisephora“ autorským dílem ve smyslu § 2 odst. 1 autorského zákona. Srozumitelně vyložil obecná východiska, na jejichž základě posoudil kritérium jedinečnosti konkrétního autorského díla a vysvětlil, z jakých důvodů dle jeho názoru předmětný novotvar toto kritérium nesplňuje. Dle žalovaného nenese novotvar „wisephora“ ani minimální znaky tvůrčí aktivity, protože způsob, jakým žalobce toto nové slovo vytvořil, nepovažuje žalovaný za osobitý projev žalobcovy osobnosti. Žalobcův slovtvorný počín nepovažuje žalovaný za jedinečný ani stran jeho neopakovatelnosti, neboť neplatí, že by takové slovo nedokázal vymyslet nikdo jiný. Soud považuje takové vysvětlení za zcela přezkoumatelné, neboť žalovaný uvedl konkrétní důvody a myšlenkové pochody, které jej vedly k právnímu názoru, že slovo „wisephora“ není autorským dílem, a nemůže tak požívat autorskoprávní ochrany. Napadené rozhodnutí tedy vadou nepřezkoumatelnosti netrpí.
27. Soud k tomu pro úplnost dodává, že povinnost orgánů veřejné moci řádně odůvodnit svá rozhodnutí nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každou námitku. Správní orgán může na určitou námitku reagovat i tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí

prezentuje od názoru účastníka řízení odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, tím se s námitkami účastníka řízení vždy – minimálně *implicite* – vypořádá. Absence odpovědi na ten či onen argument v odůvodnění tak bez dalšího nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí či dokonce jeho nepřezkoumatelnost. Podstatné je, aby se orgán veřejné moci vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009 č.j. 9 Afs 70/2008 - 13, ze dne 28. 5. 2009 č.j. 9 Afs 70/2008 - 13 a ze dne 21. 12. 2011, č.j. 4 Ads 58/2011 - 72, či usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2011 sp. zn. II. ÚS 2774/09 a ze dne 11. 3. 2010 sp. zn. II. ÚS 609/1). Není proto nepřezkoumatelným rozhodnutí, v jehož odůvodnění orgán veřejné moci prezentuje od názoru účastníka řízení odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, a toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08). Právě tak tomu bylo i v nyní projednávané věci.

28. Mezi stranami není sporu o tom, že slovo „wisephora“ je v rámci českého jazyka novotvarem a že jej vymyslel žalobce jako název konference. Klíčovou otázkou je, zda slovo „wisephora“ naplňuje definiční znaky autorského díla zakotvené v § 2 odst. 1 autorského zákona. V této souvislosti je třeba uvést, že ze žalobcem předloženého sdělení Ústavu pro jazyk český Akademie věd České republiky vyplývá toliko informace, že dle odborného náhledu tohoto jazykovědného ústavu žalobce vytvořil novotvar slova, což v žádném případě neimplikuje tezi, že by toto slovo bylo autorským dílem. Se žalobcem lze do jisté míry souhlasit v tom, že slovesnému dílu nelze upřít autorskopravní ochranu bez dalšího pouze proto, že se jedná o jednoslovný výraz. To však žalovaný v napadeném rozhodnutí vůbec netvrdil, naopak výslovně připustil, že „*nepochybně neplatí, že by slovo, samostatně stojící a mající charakter novotvaru, nemohlo být autorským dílem.*“ Situace, kdy slovo samo o sobě naplňuje veškeré definiční znaky autorského díla, je ovšem poměrně výjimečným jevem. Jazyk jako takový, ať už je vyjádřen řečí nebo písmem, zpravidla autorské dílo nepředstavuje, protože je primárně komunikačním prostředkem (výjimku mohou tvořit fiktivní jazyky uměle vytvořené pro účely beletrie, jako např. elfština). Ani výrazové prostředky jazyka, jimiž jsou jednotlivá slova či fráze, nejsou zpravidla autorskými díly. Tento názor byl potvrzen rozsudkem Soudního dvora Evropské unie ze dne 16.7.2009 ve věci C-5/08 Infopaq International A/S proti Danske Dagblades Forening, v němž je příležitostně shrnuto, že „*články z tisku představují jako takové literární díla, na něž se vztahuje směrnice 2001/29. Pokud jde o prvky takových děl, na které se ochrana vztahuje, je třeba uvést, že tato díla se skládají ze slov, která – pokud jsou posuzována jednotlivě – nejsou jako taková duševním výtvorem autora, který je užívá. Teprve výběr, uspořádání a kombinace těchto slov autorovi umožňují, aby vyjádřil svého tvůrčího ducha originálním způsobem a aby dosáhl výsledku, který představuje duševní výtvor. Slova jako taková tedy nepředstavují prvky, na něž se ochrana vztahuje.*“ Tento názor sdílí taktéž tuzemská odborná literatura (např. HOLCOVÁ, I. a kol. Autorský zákon a předpisy související (včetně mezinárodních smluv a evropských předpisů). Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 64).
29. Aby určitému slovu mohl být výjimečně přiznán charakter autorského díla, musí splňovat veškeré definiční znaky autorského díla zakotvené v § 2 odst. 1 autorského zákona. Musí se tedy jednat o jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora a zároveň musí jít o dílo vědecké či umělecké.
30. Soud nepřisvědčil žalobní argumentaci o jedinečnosti novotvaru „wisephora“, a to z následujících důvodů. Jak příležitostně shrnul žalovaný v napadeném rozhodnutí, jedinečnost díla lze v autorskopravní oblasti chápat dvěma způsoby. První z nich je náhled

na originalitu díla skrze projekci autorových osobnostních rysů do výsledku činnosti a jeho kreativní myslí, která dílu propůjčuje jedinečné znaky. Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 24.6.2015 sp. zn. 30 Cdo 360/2015 tento aspekt jedinečnosti díla vysvětluje takto: „(n)ejde o individualitu v obecném smyslu, nýbrž o nejosobitější ztvárnění vytvoření na základě autorova svobodného výběru z tvůrčích možností“. Žalobní tvrzení, že slovo „wisephora“ je nové, a tedy jedinečné, neobstojí, neboť novost slova automaticky neznamená jeho jedinečnost podle autorského zákona (byť ho v obecném slova smyslu za jedinečné označit lze). Žádnou projekci osobitých vlastností žalobce, které by byly ze slova „wisephora“ patrné, nicméně vypořádat nelze, a to především proto, že se ve své podstatě jedná toliko o „mechanickou“ složeninu dvou již existujících slov, resp. jejich částí, vzniklou tzv. blendingem (mísením).

31. Jedinečnost autorského díla lze rovněž chápat tak, že dílo není opakovatelné jiným autorem. Neopakovatelnost ve smyslu autorskoprávní individuality je pojata jako míra pravděpodobnosti, že totéž dílo bude reprodukováno jiným autorem. Žalovaný v napadeném rozhodnutí popřel neopakovatelnost posuzovaného novotvaru „wisephora“ a konstatoval, že „v daném případě není rozhodně naplněn znak jedinečnosti s tím, že by nikdo jiný s výjimkou namítajícího, nemohl dospět ke stejnému výsledku“. Soud připouští, že pravděpodobnost, že tu bude další osoba, která použije táž dvě slova „wise“ a „phora“ z různých jazyků a lingvistickou metodou blendingu je spojí v jedno slovo „wisephora“, je nepatrná, nelze ji však zcela vyloučit. Lze proto uzavřít, že z hlediska kritéria jedinečnosti slovo „wisephora“ neobstojí.
32. Soud se dále zabýval tím, zda proces vytváření slova „wisephora“ lze nazvat tvůrčí činností ve smyslu autorského zákona. Na tomto místě je třeba předeslat, že je zcela běžnou praxí osoby, která má v úmyslu vymyslet originální název určitého produktu (ať už výrobku nebo služby), lustrvat pomocí internetových vyhledávačů, zda již takový název nenese jiný produkt. Je také zcela běžnou praxí pro nový produkt vymýšlet originální názvy. Každé nově utvořené slovo či sousloví označující originální produkt však automaticky nepředstavuje výsledek tvůrčí činnosti podle autorského zákona. Vyčerpávající výklad pojmu „tvůrčí činnost“ poskytuje shora citovaný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24.6.2015 sp. zn. 30 Cdo 360/2015: „*Tvůrčí činnost, všechny její druhy, jako pojem autorskoprávní, lze charakterizovat jako činnost spočívající ve "vytvoření" něčeho nehmotného s tím, že dosažení tohoto cíleného i necíleného výsledku závisí v osobních vlastnostech tvůrce, bez nichž by tento výtvor (duševní plod tvůrčí povahy literární, jiné umělecké nebo vědecké) nebyl vůbec dosažen. "Zvláštními osobními vlastnostmi" autora díla je zejména schopnost tvořit, což je schopnost jeho ducha, a to in concreto tvořit literárně, jinak umělecky nebo vědecky. S touto schopností bývá spojeno i nadání (talent), fantazie aj. prvky patřící mezi osobní vlastnosti, které si lidský duch přináší do běžného života a které rovněž nabývá například životní praxí, vzděláním, životní zkušeností apod. K výkonu tvůrčí činnosti je zapotřebí i bohatost fantazie, inspirace a často i intuice, tvůrčí prostředí, tvůrčí klid nebo naopak tvůrčí vzruch apod., někdy i potřeba tvůrčí svobody aj. prvky, jevy nebo vlivy. Právě z povahy "zvláštních osobních vlastností" vyplývá, že duševní plod tvorby, k níž byly tyto zvláštní osobní vlastnosti člověka využity, je povahově (a pojmově) neoddelitelným tvůrčím projevem individualizovaného lidského ducha, formujícího samu osobnost. Proto je i samo "vytvoření", resp. tvorba, díla tvůrčí činností nezaměnitelného osobitého rázu.*“ Je zjevné, že žalobce při vytváření slova „wisephora“ do jisté míry využil svých jazykových dovedností a citu. Projevů určitého jazykového citu a „hry se slovy“ se však v běžném životě dopouští téměř každý lidský jedinec. Aby bylo možné základnímu výrazovému prostředku a stavebnímu kameni lidské

řeči, jakým je (jedno) slovo, přiznat statut autorského díla, musel by autor při jeho tvorbě vynaložit mnohem větší míru kreativity tak, aby nově vzniklé slovo bylo nejenom slovem, ale zároveň též uměleckým dílem či součástí takového díla (k tomu viz níže); samotné mísení již existujících slov k takovému výsledku vést nemůže.

33. Žalobce na podporu tvrzení o originalitě jím vytvořeného novotvaru namítl, že slovo „wisephora“ vytvořil nikoli mechanicky a náhodně, ale s cílem vytvořit jedinečné slovo. Soudu nezbyvá než zopakovat, že novost slova v obecné rovině nutně znamená, že je toto slovo originální, nicméně pouze v rovině jazykovědné, nikoliv autorskoprávní. Z povahy lingvistické metody blendingu lze činnost, kterou žalobce slovní novotvar „wisephora“ vytvořil, označit do značné míry za mechanickou.
34. Žalobce v replice na podporu své argumentace zmínil rozsudek Nejvyššího soudu Spojených států amerických ze dne 27.3.1991 ve věci *Feist Publications, Inc., proti Rural Telephone Service Co.*, v němž soud uzavřel, že kompilát shromážděných faktů může požívat autorskoprávní ochrany, splní-li podmínku kreativity. Soud tento judikatorní přírůbek nepovažuje za použitelný pro nyní projednávanou věc, neboť Nejvyšší soud Spojených států amerických ve zmíněném rozsudku přiznal možnost autorskoprávní ochrany originálně a kreativně prezentovanému souboru dat a nikoli jednoslovnému názvu. Rozhodovací praxe zahraničních soudů naopak tíhne k názoru, že neologismy a jiné jednoslovné výrazy lze za autorská díla označit jen výjimečně. Příkladem je recentní rozsudek britského Vrchního soudu ze dne 26.1.2021 ve věci *Wirex Ltd proti Cryptocarbon Global Ltd & Ors (EWHC 617)*, který vyloučil, že by slovo „cryptoback“ coby anglický novotvar mohlo být autorským dílem. Ještě přílehlavější je rozsudek Nejvyššího soudu Polské republiky ze dne 22.6.2010 sp. zn. IV CSK 359/09, v němž se soud vyjádřil v tom smyslu, že slovo „yogi“ jakožto název jogurtu je sice neologismem, který je způsobilý požívat známkoprávní ochrany, nicméně samotné slovo může být autorským dílem jen výjimečně, a to pokud je dostatečně expresivní, spoluvytvářející poetiku díla nebo tvoří klíč k pochopení díla jako celku. Takového stupně kreativity však pojmenování produktu zpravidla nedosahuje. Tento závěr, se kterým se plně ztotožňuje i zdejší soud, lze vztáhnout i na žalobcem vytvořené pojmenování konference.
35. Pokud by soud přistoupil na logiku vyjádřenou v žalobním tvrzení, znamenalo by to v konečném důsledku, že jakýkoliv produkt intelektuální činnosti člověka je autorským dílem, což je však pojetí blížící se absolutní bezbřehosti definice díla uvedené v § 2 odst. 1 autorského zákona. Takové rozmělnění pojmu autorského díla by v obecné rovině nenávratně směřovalo ke znehodnocení autorskoprávní ochrany lidské tvořivosti. Nelze proto souhlasit s argumentem žalobce, že správní orgány obou stupňů vykládaly výraz „wisephora“ příliš restriktivně. Lze-li samostatně stojící slovo označit za autorské dílo jen ve výjimečných případech, správní orgány nepochybily, pokud jej podrobily detailnímu zkoumání z hlediska naplnění definičních znaků autorského díla.
36. Aby bylo možno konkrétní výsledek lidského tvůrčího ducha označit za autorské dílo ve smyslu § 2 odst. 1 autorského zákona, musí mít umělecký nebo vědecký charakter. Odborná literatura rozumí vědeckým dílem takové dílo, jehož metoda (resp. vnější vyjádření) směřuje k poznání pravdy, typicky jde o literární díla zachycující výstupy určité vědecké činnosti. Uměleckým dílem je dílo vykazující alespoň elementární estetickou hodnotu (srov. Polčák R. a kol.: *Autorský zákon. Praktický komentář s judikaturou*. Praha: Leges, 2020, s. 44). Soud je toho názoru, že slovní novotvar „wisephora“ nelze podřadit ani pod jednu ze dvou právě uvedených základních kategorií autorských děl.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

S jistotou lze říci, že jednoslovný výraz, resp. slovní novotvar „wisephora“ nepředstavuje žádné vědecké dílo. Zároveň tento slovní novotvar není možné zařadit ani do kategorie děl uměleckých, protože slovo „wisephora“ samo o sobě nenese žádnou estetickou hodnotu a není ani nikterak spjato s jiným estetickým výstupem tvůrčí činnosti žalobce. Právě v tom se slovo „wisephora“ liší od slova (novotvaru) „Kraťas“, které představuje název celého románu, tj. literárního autorského díla. Je pravdou, že estetika coby filozofická disciplína zabývající se krásným stojí do značné míry na subjektivním vnímání jedince, protože každý vnímá jako umění a estetické hodnoty něco jiného. Slovo „wisephora“ však samo o sobě a ani v případě jeho užití jako názvu konference zaměřené na budoucnost práce (což s uměleckými hodnotami rovněž nemá pranic společného) žádné estetické hodnoty nenese. Ostatně ani z tvrzení žalobce nevyplývá, že by bylo jeho záměrem předat uživateli tohoto slova estetický prožitek způsobený čistě vnímáním tohoto slova.

37. Věcný význam, který žalobce jím vytvořenému slovu „wisephora“ přisuzuje, zůstává ostatním bez bližšího vysvětlení skrytý, neboť ze slova jako takového nevyplývá, že označuje místo, kam se přináší nabyté zkušenosti, myšlenky či vize za účelem jejich předání dalším osobám.
38. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že slovo „wisephora“ vskutku není autorským dílem ve smyslu § 2 odst. 1 autorského zákona, neboť nejenže jej nelze označit za dílo vědecké či umělecké, ale navíc nesplňuje ani znak jedinečnosti a není produktem tvůrčí umělecké činnosti žalobce tak, jak ji chápe autorský zákon. Žalobce tedy nemůže být osobou, které náleží autorská práva k tomuto slovu, a ochranná známka tvořená tímto slovním prvkem, jejíž přihlášku žalobce napadl námitkami podle § 7 odst. 1 písm. g) zákona o ochranných známkách, proto není způsobilá omezit žalobce na jeho autorských právech. Řečeno jinak, žalobce nebyl s ohledem na neexistenci autorského díla aktivně legitimován k podání těchto námitek, neboť autorská práva ke slovu „wisephora“ mu nikdy nenáležela. Žalovaný tedy postupoval v souladu se zákonem, jestliže tyto námitky zamítl.
39. Námitka vytykající žalovanému absenci eurokonformního výkladu originality autorského díla ze strany žalobce poprvé zazněla až při ústním jednání před soudem, a je tudíž opožděná, neboť byla uplatněna po uplynutí lhůty pro případné rozšíření žalobních bodů (§ 71 odst. 2 ve spojení s § 72 odst. 1 s.r.s.). Nadto se jedná o zcela nekonkrétní námitku, neboť žalobce neosvětlil, jakého „eurokonformního“ výkladu se vlastně dovolává. Opožděnost a naprostá obecnost uvedené námitky brání tomu, aby se jí soud při přezkumu zákonnosti napadeného rozhodnutí jakkoliv zabýval.
40. Pro úplnost soud uvádí, že orgán rozhodující o rozkladu nepochybil ani v tom, že napadeným rozhodnutím zastavil řízení o námitkách podaných podle § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách ve znění účinném do 31.12.2018, jejichž podstatou bylo tvrzení žalobce o neexistenci dobré víry přihlašovatele. Přejícné ustanovení zákona č. 286/2018 Sb., v čl. II. odst. 4 totiž výslovně stanoví, že řízení o námitkách podaných před nabytím účinnosti tohoto zákona podle § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách se zastaví.
41. Protože soud neshledal, že by napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem, žalobu podle § 78 odst. 7 s.r.s. jako nedůvodnou zamítl.

42. Žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly. Soud proto ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 23. září 2021

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu